

MÁNDY STEFÁNIA

***AZ ELLOPOTT
TÖRTÉNELEM***

VERSEK 1944 – 1992

(részletek)

Lélegzet könyvek
TYPOTEX KLADÓ BUDAPEST

Lélegzet könyvek 1

Sorozatszerkesztő: Tábor Ádám

© Mándy Stefánia 1992

*AZ
ÉVEK
ENCIKLOPÉDIÁJA*

KARC

az álom ál-tükör csak parttalan
kontúrtaian áramló vízmóság
a gondolat még áttelel de
jaj az arcnak megvakul sötétben
a pillantás faragja éleit
hidegtű karca a forró viaszban
csontig maratva ítéleteit
így láttat veszni prés alatt a lapban
a percről percre más és más világ
ahogy az ólom lapján átsuhannak
árnyéka fény a negatív bocsátja
a homlokzatra azt ami íratlan
üveg alatt műved nem boldogul
elég a fényben éjben megvakul
vegyülni vár időtlenebb savakban

ANTE

a sátor kötömör a tükrök önmagukban
fátylát isten még meg se szőtte volt
burkába nőve énekelt a lét

rejtély előtti ég őszállapot
köd víz tükör egyetlen életét
röpülték áttetsző reptiliák
a rétegek még egymásban aludtak
tudásra tér nem nőtt határtalan
nem volt ki higgycse lássa önmagát
születni halni sem nem élt emlékezet
a szem nem látott szív nem létezett
felejteni még nem ismertelek
a nem s a nem még igent álmodott
szellem nem fénylett anyag nem fogant
osztatlan űr borult a semmi ormán
hol éltél tűz a jégfehér alatt

hol szunnyadoztál szikragondolat
mi fékezett születni annyi arcu formát
szemcsés röögöt szitáló kínokat
nem lenni hogy tudtál végső titok
nem tudni hogy hogy lesz hogy jönni fog
hol harsogott a csend a nesztelen szelek

hogy túrte önmagát ki még nem szenvedett?

ALTAMIRA

1

hányszor hány rétegen
tör át
fa bőr szövet
a szemsugár
hányszor hány életen
az árny a fény
a rostok rezdülése
a test hű hajlatán
hányszor hány karsztvilág
sötét vonulatán

aztán a lebontott ívek
alatt a csontok törékeny háza
vályogremény sír porló kőedény
a balkéz örökös lenyomatával

2

aranykor szárnyas gyökerek
altamirában még dobog a szív bölénye
maszkokban még az ősi tánc folyik
toll szőr üszök röpül
tűz tép az éjszakába

rőzsét nevedre rőzsét vetettem én is
a máglya még az írások előtti
a mágus még az első ismeretlen
karjában még a mozdulat imája

az egész élet innen a reményen
és semmi nyerve semmi elveszítve

3

majd itt tör át a lényen
az első sírás
hangja felkelőben
a meztelen a gyolcs a víz előtti
tapintja létét

sorsot rajzol az erezet fája
s kötözni kezd

és ettől kezdve minden választ
és ettől kezdve minden út kereszt

4

arcon bádogg csörgő a fülben
faragott élet koronája
csakis előled menekültem
arcon bádogg csörgő a fülben

s megtanulod míg véget ér
a keresztút is körbe tér
csakis előled menekültem
és megtudod míg véget ér

5

most kéne nőni
nőni még
amíg a fény legelső

csarnokába lép
s minden szörny visszaretten

lélegzetnéma pillanat
részé szűkült szentükreink
világa várja
hogy kigyúljon szemedben a kép
az egy
pupillába kövült archeológiája

ÉS GOMORRA

hirdesd szólt hirdesd
hallgatott
hirdesd szólt hirdesd
földsüket
hirdesd szólt hirdesd
néma vak

rá szikra tűz
pernye salak

és egyetlen hang bujdokol
nyíl röpte orkán
tornádó mosoly
egyetlen hang csak éj se nap
száguld körül egy láthatatlan
ég alatt
teremtett fil
sehol

A HELY

fején a félrecsúszott glóriával
a kincstelen felállt az ősi falra
a maszkosok röhögtek és lila papok
seperték volna le hamis
csuhával kígyó köpött szemébe
s lomha tigrisek nyaldosták lenn sunyítva
meztelen nagykörmű lábait

nem nézett rájuk méla pilla
takarta le orcáit kétfelől
vállán a szárnyas rongyok hangtalan lebegtek

és nőni kezdett lassu íveléssel
emelve égre széles karjait
és nőni kezdett ámuló mosollyal
és nőni kezdett várván hogy mi jó még

vak arca lassan elmerült a napban
s a nép fölé csak szürke talpai
terültek csendesesen borítva
rájuk roppant éjszakát

ma már a sárga hült főveny
terül e helyre s itt-ott
elvékonyult ében csontvázak
csillognak a fényben

BÖHME

még megfeszülni nincs itt az idő
bár villámlik a sivatagnyi csend
nem jött el senki a feltámadásra
két űr között az ének vakrovása
míg íjjá vékonyul egy ívnyi sors
lehetne semmi itt vagy tonna kő az éjben
egyformán súlytalan lesz színváltozása
mert nem üt rajt át csak a mások mása
mert nem tükrözi csupán önmagát –
mit ér az egy míg egy a sok között ?
– így kérdezett míg menetelt a kékben
mikor a mennyei suszterbe fűtközött
őstűztudó csak azt dünnyögte: még nem

ROSENZWEIG SZÁZ ÉVE

egy ág igen de nővén mennyi éve
a sok levél zöld zöld feltámadásra
kihívhat bárkit én te – s ők hitetlen
felismerszik-e egy a tömkelegben?
a törzsön ág s még van elágazása
aztán a folytatás: az őskert
bízva másra
egy pillanat a sűrített idő
égboltttá tágulása
hogy tér legyen lélegzeni a srapel
villámfényénél eszmélve kutatni
a rettegető végső nagy nyugalmat
amelyben él (vagy akik belehalnak)
bár nincs nagyobb a létben
mint ami közel van
énmélyben izzó
benti távlatok
szikrányi fémek

míg zöld itt fenn minden levél
minden levél
egy ének

BELSŐTÉR

a látvány roppant falba ütközik
belülről nő űrt vájva a közép
átjárja rostos napjaink közét
a fénnel csak a szem szeretkezik
a belsőtér a lombosmély sötét
hántja dobálja fénylő lepleit

a szív csupasz madárrá vetkezik
és áttöri a test meredt kövét
az arc felejtí rangját és nevét
mindent megnyer hogy mindent elveszít
a szív csupasz madárrá vetkezik
felszáll felszáll istenbe ütközik

A FERDE MASZK AZ ÉGEN

a ferde maszok az égen csillogott
a rúdra tűzött kocka nyögve fordult
a szárny nem látszott
tánca villogott
s a bronzfüggöny hajnalban megcsikordult

a ferde maszok az égen csillogott
a szemvágásban tompa csillagok
a tőrre öklelt gömb dörögve forgott
az ég alján egy elvetélt mosoly
görbéje csorgott

nevednek fényét dögszagú kaszárnyák
évezredei lopják fogyhatatlan
a táncos eldől összecsuksva szárnyát
gyötrelmes ívalakban
nevednek fényét dögszagú kaszárnyák
szemed gyöngyházát rozsdá verte sír
kezednek rajzát lassú vérfolyam

kinek merenged ezt az égi kéket?

a ferde maszok szeméből színarany
csordul fejünkre
orvul összeéget

KŐHARANG

egy épületben égünk lassú gyertya
falát növesztik nyúló árnyaink
köröskörül falbontatlan a forma
az első csillag csendje tornyain
fülkéiben visszhangtalan a hangok
a földig égett ősi városok
fülünkben bronzkor azíli kőharangok
látsz éghetetlen tűző pórások
és óriásra tágult pont a szemben
és felkiáltójelnyi fájdalom
te vagy a név mely elterül a csendben
az izzószálú égi almokon
egyetlen ponttá mélyült kör a csendben
és óriási csönd az ajkakon

AZ ÉVEK ENCIKLOPÉDIÁJA

1

egy tört vonal egy évre arra hajló
egy tört vonal ingatlan vad merev
egy tört vonal hangtalan jégbe fagyva
egy tört vonal gazdátlan sikoly

a halott bárány ronda rusnya ráncok
dús szoknyatánc gömbölyű csokidom
bordák fényrácsa fel-le szökkenő
egy szürke fémcső arcaik sugára
kigyulladt lánc a meszes kőfalon

egy késő hang egy elkésett bocsátás
az álmok rajza vaskockás papíron
hült hátadon a régi rozsdasáv
havas gerinced keskeny szenvedés

és berobban a
rövidült cikázás
magas torony
magas
magas
magas
felmennek rajta
hűvös énekek
magas torony
világi fényiramlás

és lent a testek égő kontúrokbán
ó rokkant házak háta árnyiránya
ó dőlt torony madárszárnygrafikon
egy élő test a falra félbemetszve
egy néma vérző barakkrelief
fölötte füst fölötte füstí fecskék

2

a rácson át egy arc tűnő szeletje
a rácson át a csonkolt tisztaság
a rácson át fehér halott sirályok
a rácson át kék vékony csiknyi vér

sávok szelet reszelt fekete fény
sávok szelet fagyott nagy E betűk
sávok szelet csikorgó fogmarások
sávok szelet szétvert fehér kezek

a rácson át az ég felhőnyi feltja
féktelen sipoly emlékezés
a bolygó szív a ringó kacskaringás
az omló lallák zöld agóniája
a rácson át bólong be virilis

bólong be bólong dongalábon
a rácson át a gong a hang a kés
a vértelen kiáltás lassú á-ja
a rácson át a kozmosz ferde fája
az eldőlt végső holtfogyatkozás

a rácson át az első ősi közet
ujjad egy íze keskeny furcsa porc
a könnyű könnyű vakfehér homok
elűzött őzek égő lábnyoma

a rácson át elmenni látni látni
a tűnő hajfonat egy foszlány foszfora
a rácson át leomlott gót fiálék
rádioaktív nem gyógyul soha

3

egy tűzből szökött éghetetlen
táncolja még elem vak széleit
annak az útnak

halottfehér vajaskenyér
a csúzli nincs kilőve
új kő borul az arcokon
új arc a régi kőre

rácsablaka nyitatlan
a lecke tanulatlan
leánderek felejtenek
a rózsaszín értelme veszve

az az út többé nem fogy el
rőt üstöke ki-kigyullad
hasztalan fojtom éveim
a fuldoklás őrzi
a fültat

szeplői égnek bőrömon
füst száll jelent-e még
szentendrén vacsorát

a testünkön a sávok
a csikos évek óriási árnya
nem lel temetőre

fekete rajz vagy szikár széntorony
maratott karc vagy arcom jobb felén

élsz értelem lelőtt madár
kéz tett a tűzre akkor

4

neved visszhangját kráterek kísérik

hogyan visszatér hogyan vissza és megéri
és meggyullad és rádrajzolja árnyát
bőrödre égeti szomjas örök hiányát
megismered a tűzhalál királyát
megismered az első koszorút

s az évek lassú homokká peregnek
széthull az égbolt és a permetek
a test szitáján át üvegszivedre
a lét vakablakára cseperegnek
és óriási szfinkszek sírnak hangtalan
és óriási tűzfalak tüzelnek
fehéren égve örök tagadásban
csak a halott akinek rangja van
a csupasz kisdéd nő fel újra másban
a holnap napja mindig névtelen

amerre fordulsz arra nő az árnyék
amerre indulsz ott a végtelen
a törmelékből épült puszta élet
a fényből épült éjféletek kő
csak ott sarjad a lét a széleken
csak ott igaz a hajszálhorizonton
ahol te állsz két út metszette ponton

nevedből egy-egy villám fecske kortyol
éjeden átdereng az eljövendő

A

SZENTENDREI

ORATÓRIUMBÓL

CANTATA PROFANA

e száj többé már nem iszik pohárból
e szív beszöve hűvös rejtjelekbe
északra megy a lélek e hazából
aggancsát hajtja sarki tengerekbe
északra megy a fény aludni ottan
maghalni ottan foka medve módra
északra megy a test ó sírva nőve
kínokban kúszva dől a hegytetőre
északra jár a szent a csont pihenni
zöld gombák nőnek tarlott homlokán

madármagányban ott nem énekelnek
áttetsző ritka szívvel fenn lebegnek
halottaink a fjordok szélénél
s nem hívnak ó nem és nem integetnek

AGNUS DEI

Hospodár Zsuzsi emlékének

elhullott a bárány vére
elhullott a bárány vére
fekete kő válladon

szavad nem jó meg estére
szavad nem jó meg reggelre
könnyem koppan hallgatom

ajtód előtt két oroslán
arcod fölött kék borostyán
isten kése álmodon

itt már senki nem csodálja
elhült földi vacsorája
ágy szökken széke vár

hosszúlábú égi vándor
kísérj odébb e sírháztól
tetőig a vér a sár

elhullott a bárány vére
elhullott a bárány vére
szíve éggel földve már

ESZMÉLET

fénytelen iszonyú napjaink telnek
emlékek szilánkja szúrja agyunk
teremtőnk naponként két kézzel ver meg
torzsaig lefosztott kórói vagyunk

a tűz nekünk nem tűz a tűz a halál
a föld nekünk nem föld a föld pokol
zöld kert volt másnak a szívünk eláll
testvérem látom néma szobor

feketült szárnyal a lassú enyészet
hamvakat hint a mélyölű tájra
a szívünk elégett a lelkünk elégett
már csak a testünk sír lobog fájva

esztelen ésszel és szívtelen szívvel
értetek sírok távoli tájak
dombokat szülnék lankálló ívvel
véretem adnám a lomha dunának

szülném anyámat karomra venném
ó drága barátok mély kút a magány
őrület kútja csönd ül az elmén
karomra venném az anyám az anyám

csönd ül az elmén éj ül a tájon
eszmélet kínoz összebujunk
akarjuk tépjen akarjuk fájjon
nagy szemű baglyok ma megvakulunk

SZARVASMENEKÜLŐ

elemek égnek jéghegyek szállnak
pusztulók útja névtelen út
röptükben lánghidat vernek a szárnyak
halva világít veszve ki tud
vége hol vége a végtelen éjnek
rabszemek tükre fekete menny
halak madarak vadak égnek
lenn a főveny a puszta a sárga
törtorony árnya a bádóg
tengereken

élő menekülj
sarkadban a farkas a
csattogó vasfogazat
embernek ember
ismerd meg utadat
sarkadban a farkas
halálos iram
fuss a hegyekre
fuss a vizekre
szomjazó szarvas
nyomaiban

élő menekülj
nem nézve se hátra
reménytelen
menekülj ez a végső
ez a vágta ledőlve
a fák sudara
iramszarvasok
koronája
elhullva
szemedbe szúr az utolsó
éj sugara

fuss fuss ez a föld itt
ez a végső verem
hiába a tegnapi fény
a hanyatlott mozdulat
áldó peremén
hiába az emberi házak
az otthoni növekvő
emlék a megrajzolt
gyerekkor várfala
lángban a zuhanó
arcok a lombok a messzi barátok
fuss fuss majd hűsít
a jégvizű tó
hulláma mossa
élet a vágnak
hogy volt valaha
kék folyamágyak
volt az árnyak szélén
áttetsző kegyelem

növények szárnyak eleven égnek
testfátyol gyásza az égi hegyen
izzik az erdő az emberi tájék
farkasát fosztja hogy arca legyen

pillantson messzibb
a csillagi pályán
kinek pilláján örök a hó
szemgödrén kékebb a
mennyei tenger fűss
fűss ki a sorsból
földönfutó

A SZENTENDREI ORATÓRIUMBÓL

(auschwitzért mondott anno 1959)

1

recitatív

egy láb hevert az úton felfelé
arányai – az úr dicsérete
csupasz tarkónk csendesesen reszketett
gondolatok vak énekünkre
hogy elhanyaglott a vasszín rácsos napgolyó

ária

az úr sincs már meg ott a láb helyén
a fájdalom is régen elfakult

recitatív

a reflexsz szűrő rándulása öldöklő
szíveink kis kamraajtáját becsapta
körül az ingovány csak nyelte egyre
elferdült büszke tükörképeink

egy tigris kullogott el súnnya szégyenülten
s csak messziről hallatszott kacagása
a leopárdnak sirtak-nevettek mind ó emberi

kórus

niszán ijár sziván tammuz
veszni indultak napjaink
a test elég a lélek is
dávid dávid most énekelj

recitatív

aztán a koponyapiramisnál
rámsandított egy vakmerő a gúla
csontfénye lepte be szürkés szétnyúló
roppant tagjainkat üregszemekkel
nézett ránk pléjézus arca
fémmaszkján rozsdapír

ária

nagy ég itt földi égi
mind szégyenkezik

recitatív

így mentünk emlékezzetek a vértenger színén
nem süllyedtünk el csak iszonyodtunk
hogyan lám mi is hát
emberek vagyunk

kórus

a fény meghal de él a tűz
vörös hiúz szárnyas menyét
az ég sötét de ég a föld
dávid dávid nem énekel

recitatív

így mentünk emlékezzetek a sűrű fémzöld mennyek
sós rezes ízére
fejünk felhők közt imbolygott a földi hangok
nem értek el
sörtéink közt az égi lánc didergett és a meztelenség
indigópalástja lebegett körül

ária

ijár niszán ádár sziván
elégtek lombos éveink
éj nap egymást emészte hull
ünneptelen

recitatív

nem volt nevünk
és régen elfeledtük
kezeink rajzát
földi útjaink

kórus

(*férfi*)

vérre vált víz

(*nő*)

békák tetvek bogárözön

(*férfi*)

dögvész fekélyek jégeső

(*nő*)

és sáskarágtá csontsötétség

(*vegyeskar*)

elsősülöttek mind

mindannyian

ária

a jeltelen sír omló arcaikon
szavunk homokja
nesztelen pereg
penészes vadvízekbe

recitatív

és ezt nem tudtad mindenek tudója
(holott szemedben tükröződött végtelen
vonulásunk égő sebhelye)

kórus

hogyan sóbálvánnyá válna a sereg
amelynek nincs magánya nincs
neve arca nincs
halála
nincs

2

recitatív

ez volt az út amelyen át feléd

aztán a csonka hegynek csúcsa is kinőtt
aztán az égitestek másik arcukat
fordították a nyíló föld felé
aztán nekünk kellett felelnünk
értük is
és hozzá még ráfagyott átkaink

ária

botorkálva a mozgó grádicson
a messzi homlok boltozatja tartott

recitatív

és évek teltek és évezredek
és hallgattak a földek és falak
és hallgattak a fák a folyamágyak
és égett őzek szikkadt tengerek

az egy viselte mind a hallgatást
a csend viselte elszállt füstjüket
a por vegyíti lópata tapos
horgadt fejek fulladt hétköznapok

kórus

felédmenésünk lassú céltalan
megérkezésünk régesrég örök

recitatív

a szerkezetben illőn izzani
rezegni gyötrő polifóniád
keskeny ösvényed törvény szigorát
minden napon fényekké oldani
és hozzá még saját nagy vétkeink

ária

de nő az út s a hegyhát nő vele
a pillanat
fehéren tűző ég
aranyzenit

kavargó vad szelek megújuló
harmóniája sodorja tovább

recitatív

világaid nyugalmát hadd ihassam
hogymindörökre nyugtalan
legyek

ária

a szomjúságról szól csak minden
ének

kórus

teremtő szomjunk
hadd maradj
velünk

4

recitatív

vékony kék csík halvány vizek
lebegtek és –
legyen

ária

értük síró madarak halak
röpte kísér
de téged hívőbb
kételyekkel ittalak

recitatív

vékony kék csík halvány vizek
szorongva vessük egymás arcait
fényarcod mása
hol lapul

ária

teremtett utad
merre visz

recitatív

ha arcát földi fű növi
nem fénylik át csontján az ég
ha nem hordja mi rárogyott
ha nem sebez üt át a szó
nem vérzünk el és el bele
halálán ének nem ragyog

kórus

hívd vissza
isten dávidot

recitatív

vedd vissza lombjaid
azúreged
s a füstbe szálltak álmait
gondold nevünkre
mert akkor mi már nem leszünk
goszpodi pomiluj
akkor már nem leszünk
goszpodi pomiluj
goszpodi pomiluj
akkor már nem leszünk
és vége lészen a rád emlékezésnek

kórus

goszpodi pomiluj
goszpodi pomiluj
goszpodi pomiluj

ZENEI
ÁLDOZAT

ULTRAMARIN

álomba süllyedve délsarkéji homályba
fel-alá leng a benti világ
roppant evezőjű végtelen gálya
és benne esztelen forgolódik életem
egész mitológiája
összekeverednek a telek a nyarak
kupolás ultramarinkék csarnokok
borulnak az orgonasíptavaszokra
sötéten füstöl a lombszőnyeg alatt
a veszniinduló őszök halhatatlan borbolyabokra

és mélyen beásva az évszakok messzi kódébe
az ablak nélküli tornyok a szívbe lehangzó
víz alatt úszó égi harangszó
de középen ünnepi fényben
a jelen szigonya áll
s a szentély falán
az örök osztás
megannyi réám szegezett egyetlen arcod
sejtekre bontva szigorú ikonosztáz

CELESTÁRA

belőled építem tereimet
benned fuldoklom
te töltöd daccal ereimet
beléd áramlom

rólad szakítom le magam
hogy érted vallhassak
születni préselem magam
hogy beléd halhassak

nem tudom zsoltár vagy bordal
mit érted zengek
eltűnsz a tűnő holddal
én itt merengek

erőm már régesrég fogytán
gyengén szeretlek
tűvékony fémszakadt szoprán
el is feledlek

ott élek ott halok benned
semmit nem kérek
magadért kell már szeretned
hogyan benned égjek

ARABESZK

vak kötömeg fehérlik
vak szemből tűz a nap
tűárnyak tánca rémlík
homályló arabeszok
s jó egy ki rajtaveszt

vak kötömeg fehérlik
megszúrod én vagyok
arcod ónra cserélik
vad íjas busmanok
fal vagy én hús vagyok

rózsás íbisz vagyok
kanalas pelikán
gémcsőrű angyalok
szagatják bőrruhám
hús vagy én fal vagyok

hús lábam földbenőtt
felhőt repeszt fejem
szárnyam leengedem
vashajad szúr ragyok
átlátszó víz vagyok

EREDET

a tájnak oroszlán a sorsa
a törzsek közt az eredet
egy másik ég a levelek közt
egy másik kék fátylak mögött
egy másik kéken át a tájnak
hű percenkénti változása
a végsővé átváltozás

gondolj az ősi városokra
tört rétegekben fáraók
gondolj a zöldtűz pillanatra
vulkánon épült léterőd
egyetlen válasz végkorokra
a kataklizma hűlt helye

amit kapott próféta álma
ahol ma állsz megmentve állna
a tájnak oroszlán a sorsa
ha betölti vagy elenyész

A CÉDRUS

csontváryé

én nem kívántam szólani
a szó szólt

és hallgattak a fák a nagy kövek
páfrányos táj bámult az égi hegyre
arany mangófa ölnyi zöld tövek
e buja föld itt nem az én világom

a cédrust láttam most már visszavágyom
áldott kopárság még adj még erőt
a vizek szélén van az én lakásom
ahová inni jár a szarvas és az őz
örök időn vontam keskeny csapásom
s ha úgy van hogy a halál megelőz
most nem tudok már többé nem születni
most mindig új életre eljövök
lágym talpaimba szegeket veretni
tehozzád szólani élteim levetni
új s új halállal sorsodhoz nővök

VÁZLATOK EGY VAJDA-ARCHOZ

nevezni azt lehet mi lenni vár még
a gyűrt szirom szemhéjjá simulását
a főhajtást a hattyúszárnyú fánál
a végtelenbe oldott golycsok mézsfehérjét
egy lassú lejtő áldó ütemét
a hegy a fű a némaság növéstét
amit örökké omló fal takar

de jeltelen maga a zuhanó ég
szénné szűrt kín fekete lángolása
dőlt égre nyújtott pusztá kar
szegecselt arca végső rándulása
a név ahol a névtelenbe hal

fejét lehajtja jel van homlokára
halvány vonal az égő pusztaságban
arcán a sziklák színe árny se fény sehol
vállán a báránybőr még ősalakban
az ujjak sorsa oldozásra vár

amerre ment az útnak vége nem volt
nem volt az út a fák fordítva álltak
lába alatt az ég forró homokja
szikár növények rossz lapockacsontján
a szárnyverésnek semmi dolga már
bordák vasrácsán süttött át a menny

a lámpa rajza ég az egy kenyér a kornak
áttetsző ábra szemhéjunk falán
egy kő csiszolva nem múló időknek
tört fűzfaág szentendre ostorául
tornya növényben madár száll a rácsra
kis házai – egy tűnt jövő lakása

az ujjak sorsa hangtalan betöltve
ablakán át az örök óra látni
fehér tükrén a tánc még feketébb
de lámparajza ég karéja bent növekszik
a kés a kéz a hal szívünkbe veszve
halászatát kopár bot hirdeti

LÁMPAEMBER

kereste valahány veszendő
árnyékű halvány vonulatban
kivarrva a bárány hány rétege és tört alakban
az ember a szűrt földek
a zúzottan igenlő otthoni tájék
halotti szőnyeg-e rajza

szűk vala egy ország

de két ablak közt a lámpás arc
fölött oszlopmagasan a vakító sors
és a dülő oromfal alatt
irgalmatlan üvegben a lassan
pusztító petróleum
korma feketéllik

nap nap után szakadt le a falról
vakolatnaptár
de fenn az életfa szakadatlan
kontúrú profil
messze világít

és odalent a gyökereknél
szélesen kiterítve föld alatt
egyiptomi kékű halastó
körültte hanyatthalottan a fák
kidöntve az idő
keretezetlen a csönd
a jövőnek

HAMMAMETI MOTÍVUM

flamingó áll a kék kikötőben
időtlen áll modellt az időben
ki nem hallgat többé
emberi szóra szemében most nyit
az alkonyi flóra rétegről rétegre
nő ez a tájék
gyűrűről gyűrűre égnek
a fák

ne mondd ki nevemet
tunisz hammamet bara bara!
túlábon vizigémek alacsony
hold száll ablakodra
alszik senecio
tó alatt tamburaszó

tó alatt rétek hű vizisások
rétek alatti városok izzik
a pikkelyes ablak
fűszálkatedrálisok
hajladoznak

jön barbár hadvezér kőcsákó fejében
mágikus négyzetek talpa alatt
jön barbár hadvezér diana a szélben
diana száll előtte hajlobogás
diana őszi szélben
hadvezér száguld föld reng dobogás

ne rontson utána beomlik a fény
a lagunára
mágikus négyzetek tükre törött

bir-bou-rekba
csak egy kéz
a papíron
kalla srira!
egy kéz csak írónja
tudja kié

paulklee
paulklee
paulklee halotti ruhában
tág szemmel egy lepkére
figyel

*kicsit közelebb a teremtés
szívéhez mint általában
és még mindig nem
elég közel*

MILENA LEVELEIBŐL (1)

fájdalom forrása eredője
héjazárt lény hajlongva őszöd
már csupasztja virágzó sátram a
lombhaj hullása jelezve
a rögre itt járt e keskeny időbe
vesző árny kettős léte alléján
kettős keresés átlengve egymáson a
fákon hova veszve egék ugarába aranyszál
halvány fémveretén eligazodnak
a majdani lengők és a sóvár
kopácsolás a szív helyén harkály
gond ragadozza az álmod a nem volt
időben hullámzó kísértet jegyesére
fény fény s valahonnan
már szürke vasvásznak
zuhannak égetnéd bimbózárt
fővel amit a termő föld üzen
mást hordasz kelyhedben téltúli mérget
nem kértem
(de esőd csak zúg a szó szikesére só hamujába
teremni a meddőn)

majd tágul a tér felnőni
a sors zenítje alól is
fehéren izzóbb ragyogásra ki eltér
két megvakult napgolyó száll le
szemére

p.s.

felhőkön túl sirató most látlak
először
törékeny szirten
lángfejű holnap
ha voltam
elér-e a lét?

K. PRÁGÁBÓL BÉCSBE

lopott szegekből kiverve a név
roncsolt kapualjban
vakon suhan el mellette az utca
gémberedett rokkant boltú jelenben
ki futja be fénylő pillanatunkat?
hisz látod magad is nap mint nap
felkelni a fekvőt
fordított bábúfején
mákgöngyből kivarrva a kín

ráfutva homályod síneire
pályádat fordítva járom
minden időben világra hozva
a színeire megnevszületettet
a hosszú színtelen álmú
éjszaka folyamában
sötétebb tükre nincs az időnek
(áramlások forgandó közepében
mozdulatlan örvény suhogása
nem hang már néma hangszerlebegés itten
a nincs)

bólongj csak hattyúszavú ha nem is
nékem szól az az ének
hordozom irdatlan esztendőők
barlangjain a messzi jövőbe

a boldog halotti gondolatot hogy
túlnő a vágy a vágyakozón és túl
az elérhetetlen kirakati fantom
faragott mosolyán jaj a célján mindig is
túlröpülő nyíl ismeretlen ünő
szívébe fúródva

csak a tetovált egek hordják
hangtalanul egymáshoz préselt
sorsaink reliefjét

itt lenn a folytonos indulás sutorog
öt meg öt út minden titkos ökölben

az utak végén pedig a puszta tenyér
egyetlen elszállni készülő
falevéllal

MILENA LEVELEIBŐL (2)

ráfutva homályom síneire
pályámat fordítva mégsem
ívben fel álomról álomra lobbanva
majdani égen
minden időben világra vetve szöksz fel
a színről színre valló
éjszaka folyamában
áttetszőbb tükre nincs a
jövőnek

nagyobb lét árnya rabló feketében
indulok kézen fogva
halálom ott nem csillog a
késő sápadt fény furesán ívelő
juhász szemedben üres

átlátok rajta egy másik időbe
rács rács mögött fagyosra csiszolt
sorsok kolonádja arctalan álmú
szoborsor ajknélküli kórus

és át azon is más s másik időbe
hol már a halottak szötte évszakok
hullámanak egymáson
messzi keresztül

feljebb pedig a nemlét csúcsán
lengve libanoni szélben
szenvedés aranymetszete
isten

ZENEI ÁLDOZAT

ricercare

átviharzik a testen is
fénytörés keserű rög
átsuhan lódul a testen is
a hullámidő
a futni örök
átmenekül a háton
a térdeken
megakad a hang a
hangszálakon rezeg a vállak
hajlatán nyakszirteden
megroppan a bordák
fekete keresztvonalán
felsüvít érezett viharlebeny
táncol a fémhideg
idegek ezüst
fonalán

a capella

a fluktuáló hang a szűk mederben
elnyújtott rezgés hegyi éjszakán
csenddel rokon rajzolja a teret
az égre feszült sötét kartonon
és földreng a hangtalan magány
a földig fehér fiúkórusok
a fába vésett első pentaton

madárszív száll a palán verdesett
kupolás öblén ki még rejtezik
a létező szól hogy nem létezik
a láthatatlan arcodba mered

kit gond visel ki megfeledkezett
szemére húzza mind a szemfedőt
tekinteted bonckése előtt

cantus firmus

alatta kín lappang a hang
a hangszerekben
alatta arcok élő szarkofág
a hűlő csendben mintázza magát
vonásain dioritszázadok
voltam kiált a száj körül a fájdalomnyi vájat
s a gyolcs alatt a szem ha egyre tágul
vagyok
ragyog a nesztelen homályból

a kő vagyok a kő segíts növök még
egyetlen művét vési aki él
s ki fekszem holtan tudni hogy jövök még
madaram küldtem ki a csönd falából

köröttem festve minden pillanat
csak téged látlak már nem magamat
ahogy hajolsz arcomra kőkoromra
feszül fölém a kérdés ősidőnyi szobra

és látlak még és felemelt kezem
tapintja még a röpvenő időt
kérdés fogadja fenn a kérdezőt
röptödnön át ha majd megérkezem

s ki lépve áll kamrája ajtajába
helyettem készül útra napra nap
helyettem áll helyettem lép le lába
az ismeretlen torkú éjszakába
hogyan megrezdítse érted hangomat

canon perpetuus

amerre elfutok a nagy terek
a négy irányból visszazengenek
amerre elfutok ítéleted szerint
az áthosz hegy fehér gerince int
amerre elfutok hol kések függenek
képmásod ott lebeg a hegysziget felett
a hosszú hosszú kéz két nyitott ujjá itt
örökbe szabva már a lét kontúrjait
rajzába szöve mind mi végleg elveszett
neved korsója még mindaddig én leszek

ki nem szenvedhetett
elég elég korán
színültig megtelik
a névtelen borán
színültig megtelik
semmit nem teljesít
ha porból vétetett
porára szétesik

ki láthatatlan szélbe öltözött
harsogva ellobog a víz és ég között
amerre elfutott nem ér oda a láb
nincs testre hely az űr felszívja a csodát

s a meggyötört egész
töretlen megmarad
felnyújtott ujjaid
ígérete alatt

A

SZÉLEKEN

EGYETLEN ÚT

és nem kíséri semmi
egyetlen út
a falban fenn a fák
egyetlen út
nem lehet rajta menni
pengéje villog a halálon át

EGYIPTOMI SZONETT

a végtelennel játszani nem únván
úgy éltem ama nofretéti korban
fejem a szörnyű kék egekbe fúrván
rajzolgattam vonásaid a porban

mint kisgyerek a csillagkirakattal
barátkoztam a sárga sivataggal
megmosolyogva művedet a bosszús
szürkén merengő roppant kőkolosszus

iszonyú hátát és a hieroglíf
tudatta némán: a mennyei sátor
leomlik majd de nem ma még magától

szakad le egykor ha nem hallja hogy hív
egy élni gyáva csak álmodni bátor
balzsamban égő ősrégen halott szív

A NÉVTELEN

mert dalaidról még hallgatnak a földek
és nem tudja a fű hogy rendeltetik
és nem sejtí a víz hogy merre szökjön
új jel konstantína tolla hegyén
ne tudd ne nevezd lavinák
zuhannak a kérdezőre kőhegy homlokán
a jövőnek s a halott város
labirintusában egy lovas poroszkál
szeme sugarával homokba meredve
nem látva mélyére a vöröstengeri
tűznek hol belzebúb csontunkon
furulyázik

ám minden új jöttét
angyal súgja fülekbe
üzen ki
amaz anyának születni
küldött
ne tudd ne nevezd
számlálója
nem vagy
nevezője
még hallgat az ég és
hallgatnak a földek

SHAWHEAD

e fennsíkon csak naplemente van
király királyné roppant csontkopár
szikár szegek a föld hátába verve
két fő fölött a majdan kupolák
a földdel egyenlő vak végtelenség
egypár testvérben létről létre vár

hol ég volt rég két űr tátong a fenség
csonkjuk teremtett gömbbé teljesül
isten feszül mögójük hátterül
elvézrik rajt a kontúridegenség
király királyné hol időtlenül
e fennsíkon csak naplemente van

NAGYSÁG

kámzsában és égő borokban
alvó lámpás keresztje mellett
ül
kefrem karvalya koponyáján
halántékán a kelta köd
őt képzeled királyosan
amnt fenn trónol kőmagányán
sötét magány szobormagány

szeretnéd ottan felkeresni
mester akit a műremek
farag nekünk
szégyen volna most szólni hozzá –
horus hol hagyta homlokát?

SZTÉLÉ

sztéled előtt a festett füstölő
és nő a test féldombja mozdulatlan
agyagprizmán az ékvonás
hogyan megláttalak akkor khorsabadban

öt ezredév és nyitját már sehol
a négy szeget vak rabszolgák ütötték
pecsét a szíven boldog karneol
a szájszegletben fénytelen öröklét

a mézpát állja szenvedni a kő
felnő magában szemsugár ha vájja
halvány erek nem mérhető idő
márványhazug hozzá a test halála

féldombormű ha sorsod falba rótt
tükröződve felszakadt szememben
fényé egészülsz öröktől halott
és átfordulsz a mindenkor jelenbe

NUT

ha nincs erőd
csak sivatag legyél
a megtébolyult őrző pusztaság
belülről minden piramis kicsiny
játékhalál a monstrumfáraónak
ott nut borul rá kefrem tudja már
az éjszakát halál se győzi le
az éjszakát a szfinksz nem ismeri
égboltozat egy árulás fölött
ha nincs erőd égboltozat legyél
önnönmagát még nut sem ismeri
alatta tenger tornyok városok
indulnak lenni pusztulás felé
és megszületnek éjnek végtelennek
vándorló algák hamvasztott moszat
egy teremtés az első kanopéban
cserépszívében nem pusztulva jel
az nő világít semmi
az legyél

SZTÉLÉ

sztélééd előtt a festett füstölő
és nő a test féldombja mozdulatlan
agyagprizmán az ékvonás
hogy megláttalak akkor khorsabadban

öt ezredév és nyitját már sehol
a négy szeget vak rabszolgák ütötték
pecsét a szíven boldog karneol
a szájszegletben fénytelen öröklét

a méspát állja szenvedni a kő
fel nő magában szemsugár ha vájja
halvány erek nem mérhető idő
márványhazug hozzá a test halála

féldombornő ha sorsod falba rótt
tükröződve felszakadt szememben
fényé egészülsz öröktől halott
és átfordulsz a mindenkor jelenbe

NUT

ha nincs erőd
csak sivatag legyél
a megtébolyult őrző pusztaság
belülről minden piramis kicsiny
játékhalál a monstrumfáraónak
ott nut borul rá kefrem tudja már
az éjszakát halál se győzi le
az éjszakát a szfinksz sem ismeri
égboltozat egy árulás fölött
ha nincs erőd égboltozat legyél
önnönmagát még nut sem ismeri
alatta tenger tornyok városok
indulnak lenni pusztulás felé
és megszületnek éjnek végtelennek
vándorló algák hamvasztott moszat
egy teremtés az első kanopében
cserépszívében nem pusztulva jel
az nő világít semmi
az legyél

ÜNNEP

a túl nagy térben visszahatalan
hull kontúrjaiba maga van
kitölteni határait
még utoljára megfogon

nyíló hangár kopár hegyen
egyetlen szárnya nesz csupán
tengertelen tükörtelen
akit a néző elveszít

de számok gyúlnak halk nevén
aranyat metsző némaság
magas visszhangja felfeszít
a szűkülő gömb ünnepén

LITURGIA

liturgia
a kórus ünnepélye
hogyan hangnak lenni mindenek felett
felszáll a súlyos
könnyű hull a földre
de fent a súlyos
sötétben lebeg
itt lenni a súlyos
arcát eltakarja
arcáról nincs mit
egyszeri
de fent a súlyos
minden rész hasadtan
prizmád fényében
meg tud-e nyugodni

forráscs szilánkok ének villogása
a lassú fényben lábadozó terülve
az egy világ sok szikrapillanatból
a szemről szájról ott levált
titok
nyílt szín szemedben
nap
kupolakék

ott hangnak lenni
mindenek felett
lebeg a súlyos
s csönddé tömörül

A HOMLOKFÜRÉS

szűk homlokfűrész el nem nyesheted
a fejben nyíló termőkerteket
a varraton át nem látni szemek
tekintenek ki mindent értenek
csak nézheted de nem látod soha
merre nyílik egy hordágy ablaka
megváltó kéz a semmin motozó
áldani csak de nem nyújtva oda
kivéve hogy mit penész és moha
vak szirt a fej és csapkodja mivé
a víz a szél az úr vad ostroma
ösvényét vájné sűrű semmibe
nincs út amarra forgó verklire
kapkodja roppant kozmoszát uram
porózus földednek tűzmagva van
fej fej mellett hogy annyi soron át
égnek megadva emberkoronák
porhanyó földön szürkén fekszenek

szűk homlokfűrész kívül heghelyek
de benn a dolgok el nem ejtenek
halk szél fúj át a belső termeken
nincs parcella csak tűzsirom terem
csak fénysirom pár dúsnedvű gyümölcs
egy érlelődő szempár lát a bölcs
látod hogy lát jó szemsugár tüzel

gerinceden egy napgolyót viszel

ORGONAPONT

ki állva fut húsába gyökerezve
ki futva indul mégis tétován
s a kőbe kötött sorsot táncba verve
önnön indája kúszik fel a fán
kettős kötésben vergődve a fától
csak feljebb szédül ismeretlen égre
madármagasba majd madártalan
csak feljebb tört törzsön rettegve bátor
és hajladozva ingva sarló holdfejét
csillagszegek közé bádogra nyírva
saját vállán át égről égre lép
oszlopra oszlop totemszerű alakja
a csúcson erre-arra botladoznék
ki állva nő és növe ingadoz még
mielőtt arccal önsarába esnék
némán víjjogva törvényt felesel még
felröptetve kínból pattant keresztjét

magát utószor-egyszer utoléri
s nevét levetve úrszemedbe vési
az első szót az első éden estét

A SZÉLEKEN

fejünk fölött lét árja hömpölyög
és néz a szem halpárja rendületlen
az orsó sors fenn üresen pörög
és csattanás egy ország összerezzen

az álmokat ragasztja hosszú sorba
s itt-ott hasítva olló félelem
orvul benyír árnyékát kaszabolja
éj vasredőnye élesfényű penge

ha múlt az idő most már rövidül
az élet éle vág a széleken
hol legbelül rab ő sem menekül

a borz szagára megfordul a szél
és örök arcot metsz a végtelen
ki szólt volna attól már nem beszél

Ů,

ZENĚK

ÚJ ZENÉK

összhangzottan
yorkeszter új zenék
sértetlenül vonul el a
rég
és zászlót bontva
új zenék
hatalmas végnyi vásznak
lebegnek iratlan
most nem a hang
most a sugár
nyír egyenest
e-szembe
tűz

suhognak iratlan
hófehér szalag az ajkak
végtelen hosszú nyitánya
ne fájjon a hangjegye vesztett
új jelű ének
más más azon a tájon
másféle fényjelek
égnek

EGYENLÍTŐ

merek ámbár a vakulás
veszélye fenn áll hogy merek mégis
nézni a napba
mindegy ha mindegy már röntgenebb
sugarakban reszket a század
vég vagy kezdet-e mondd hát
ki tudja?

teljesebbet kívánni magunknak
segítsen az
Isten
és akkor
ha úgy lesz
mindünknek egész
a mínuszjel hajítva világgá
ha úgy lesz egész
végképp eltűnnek
a részek
gömb gömb
boldog föld gömb
lenne az élet

SZÓ JÁTÉK

mallarmé két ellet
rossz könnyű nem használ
könyörgés panaszfal
malarmé egy ellet
rossz fegyver meghalnál
nincs győztes mit érne
mallarmé kengyelben
hogy hangzik lengyelben
chopin volt vágatva
habosra a csűdöt
úgy vert rá
száz napra
dübörgő
etűdöt

TANÚSÁG

TANÚSÁG

országok dzsungel lila félelem
fejükön abroncs tenyerük kivájva
szemgödrük kókusztejjel öntözik
de nincs egy ki a kerítésig látna
az egész nép éjfélbe öltözik
sötét daróc fullaszt csillagtalan
ki járt itt egyszer látni akarón?
ujjhegyén áldás ám ajkáról átok
míg áthatolt a lepratakarón

nevezd nevén hogy senki sose járt itt
mert járhatatlan ez az ingovány
s ha el akarna nyelni köztünk bárkit
egy tömb vagyunk egy láthatatlan érchegy
nem süppedünk bele maradunk mostohán
halotti hó borított jégmezőnek
tanúságul egy nem ismert jövőnek
csöndáldozat az isten asztalán

CSOKONAI

hatalmunkban a hallgatása
pórusének lélegzete
felment az úton talpvonása
jövendő sorsok metszete
felébe vágott áhitattal
a csonka csönd szólni marasztal
világa ég a térbe zárva
túlnő a testőr falakon
koppanj halál a kopjafára
arányait az éj szakára
rajzolgatja a fájdalom

örök vitéz ki itt verekszik
szaván egy éter rezdül át
a test a földbe fúrva fekszik
ki ültette el azt a fát
lombja alatt míg megnövekszik
egy ország méri meg magát

EPITÁFIUM 1956

egy fal dőlt reám
egy ország
így hullottam a rögre
meredt sziklahegyek nyomják laposra az arcom
úgy hagytalak el futva sietve
ifjú törtorrú profilom reliefje
tenyeredbe vésődve
örökre
éltem tizenhét évet
meg nem születve
íjként feszülve
egyetlen készületre
éltem tizenöt évet tizenhatot
egyetlen el nem gondolt gondolatot
hordoztam szívemben
búcsú volt? születés?
neked gondolt nevedre borított
feledés
nem terebélyes szakállú ősnék
jöttem e korba
s nem járom malmát a zörgő robotnak
elkallódott ifjú halottnak
jöttem kit hősnék nevezni botorság
egy fal dőlt reám
egy ország

takard el orcád

Y-ÉNEK

táraid nyitva állnak
közepén gyertya ég
nyers forró húsrá várnak
akik élnek ma még

a többiek a holtak
hült téglán fekszenek
már mindent eldaloltak
már nem verekszenek

de felmagaslik egy most
s a kockakőre lép
megvillantja a pallost
angyalos fegyverét

a gránitfal beomlik
s a kárpitok mögött
az úr rohadvá bomlik
eblábunk eltörött

felszöknénk! – sántikálva
hagyjuk el őrhelyünk
ránk néz az eb halála

az úr legyen velünk

AZ ELLOPOTT TÖRTÉNELEM

1

lopták a sorsot a semmi maradt
elvették egymástól az arcot és a szót
lopták a hangot gyalázták a kezdet
elvették egymástól az írmag nem maradt
lopták a kezdet alázták a vég
halott hadával felvonult a pestis
virágvigyorral ült a félelem
lopták a fél a halánték alatt
egyetlen szem egy félni maradék
egyetlen kéz felmutatva a fétis
alatta pusztaság kitépett nyelvmező
az örök némák holtja szól ha mégis
nem volt világ egy messzi strázsafény gyúlt
egy kezdetfény az el nem vesző

2

oszlop volt az első fordulónál
csak felfelé a hűvös vésetekkel
itt áll némán a körkörös teren
majd olvassátok majd ne késsetek el
ez volt a ma ez lesz történelem
tetovált oszlop minden fordulónál
ha jössz utókor meghajlás az éjben
a nagy sötétben nem tudod hol állsz

engedd el minden birtokod egészen
végtagjaid elejtve úgy vigyázz

országon állsz törzs üszkös törmeléken
mélyén parázs egy félszem és kiválsz
volt obeliszk ma elevenre készen
most kezdődj Isten új olimpiász

RÉGÓTA FÉLNI KELL

régóta félni kell a kórusoktól
mert rég nem kórusok mert zord amorf tömeg
a mellékhangok gyors vad szaggatása
a fülhöz érve még csak fenyeget
de iszonyú a kalapácsolás
a belső csöndbe törve idegen
régóta rettegek a kórusoktól
és átadom nektek hogy félelem
a sokhang egyetlen nemakarása
éppen úgy szavazva barabbásra
ahogy nép kárára minden koron
egy hang legyen egyetlenegy igaz
és ne legyen kórus már
nem akarom

KÍNTORNA

hollandus facipő
vaksorsban kocogok
két kezem mint a kő
két holland facipő
mezítláb indulok
a nagyhalál elé
aztán átfordulás
a nyujtón jobb iránt
előttem még az ég
alattam még a föld
kopasztott félelem
egy maszkot félreránt
tengerzöld réteken
hullámsík énekem
jaj fényes verkliszó
örökös búcsúzó
majd minden pénteken
majd minden szombaton
táncra kel jöttödön
két faláb mint a kő
kíntornász félidő
aztán a vízözön
és minden újra nő

KERÉKSZEMEKSEL

a négy kerúb fedezzen arciránt
ha egyszer még majd harcba kéne menni
a jobbfelől oroszlán balfelől bika
s a tarkón sasfej erő értelem
és szárnyalás és semmi félelem
az apróvad a nagy hadak jaj harsány rianások
hogyan csinálják mások nem tudom
de felszegzett reménylő suhanással
ki lelkes állatok tanonca lettem
kerékszemekkel egyre körbenéznék
hallásra éles rezzenésre éber
a minden pillanat biztos érzékletével –
nem szól sziréna nem rándul-e vészfék?
teremtett úton akkor merre járnék
mutass a sorsnak messzi célokat
és boldogok a kunyhóállomások –
egy kék virágra halvány gondolk
rügynyi zöld álmát nagyra növelem
hogy bentről lásson egy teljes világot
vad tarkán nyíljon ki tavaszi kert
és töltsse be sugár szökellve illat
hogy még megérni négy kerúb segítsen
valóra bűvölt álma amint virrad

SZÓLÓSZONÁTA KÉT SORSRA

bartóknak és menubinnak

hazátlan hang hazája
törmelékidő
kibontja pontját
egyetlen vonallá
hazátlan húr a másik tengeren
egy szikra útja másik éjszakában
egy másik útra gyújtja fel vonó
a hangok útiránya felfeszítve
egy másik pálya bolygó test az égen
egy másik ég örökre vonuló
a másik ég a hangban
ég jehudi
szóló helyette szól
belőle
tördelt egész
minden magány jövője
hogy felszökött
szökött előre
hazátlan térből
otthon az időbe
egyetlen pontot
végtelen
vonallá

A

RÓZSA

MAGVA

LEVEGŐSÍR

r.m.r.-é

megadta a rózsának ami a rózsáé

aztán jöttek az éjszakába bukó szakadékok
szirmonként hullott az álom névtelen alvás
kiben nem nő fel újra a szálfa?
teremni árnyát gyümölcsét anyák sorakoznak
mert asszonyi sorsokat hordozott nyilván –
még akkor is hogy fújta a kürtöt
hányan akarták volna követni

nincs meg
a nyom

egy kősor hever partraszakadtan
és semmi nem mutat
erre vagy arra

VAN GOGH

1

védd magad védd magad
szökdelnek a hegyek
és el kell hagynom városod
a vulkánok mint a kosok
öklelve ég van gogh a nap
védd magad
ez az utolsó áradat
elviszi négyfalháza
előnti jégvert kertedet
tenger szem tenger eltemet

2

lejjebb a skorpió a kobra
vonulj a földi járatokba
fejed fölé göröngyfedél
simulj a karmok vájátába
a só alá a csöndvilágba
a föld alatt sincs földi út
nincs föld nincs föl föltámadás
a sujtó lég ott is lesújt
a rettenet ott is kiás

3

elhagyta hát úr városát
és arra ment hol nem vitt
út tovább
és arra ment hol nem visz
út feléd
se föld se ég

EGY ÖNARCKÉPRE

az önarckép szólt én vagyok
a rendületlen minden
kontúr és tömb és szenvedés
és el nem megyek innen
csak rettegek nem mozdulok
gránitszilárd az érverés
élek pusztulok ingyen
az enyészet is összetart
tükörképem az égen
szurokba dermedt meteor
zuhanhatatlan éden
ki sorsanincs és sorsavan
nem boldog s nem boldogtalan
túlnőve földi léten
egy lapba rögzült honmagány
pipa a szalmaszéken
az önarckép ha lap ha tömb
el nem mozdul a szemből
mert egyetlen őslátomás
mert rezdületlen csöndőr
az ön az arc a kép vagyok
a fény a gönc a gránát
hordom a másik életét
és nem viszem el álmát

GIACOMETTI

tünékeny századokra megfaragva áttetsző
semmi látvány
oldalazva át a fák falán
aztán szobákban
nemzedékek nőnek
átvert plafon nagy tánc a koponyákon
erdőnyi ember sarcon torzsa irtás
sókristály sors egy cérnaszál a fagyban
ki megjelenhet pára rács alakban
emlékföveny a fényben minden érik
jaj gipszkanári szállva annyi nyáron
csak fogyni nyúlni látta giacomettit
egy fémbarázda húz végig a dűnén
s hajnali négykor a kastély a fogoly kéz
tünékeny ezredévre megfaragva
egy láthatatlan tűzvész helye hü1t itt
de végesvéig elszakadt fonálon
utat hasított égvé szöve ment át
kezes volt bárány ki láthatta öklét?
ott surrant tűnve szikra távolokba
mit tudnak a bronzba zárt virágok?
fehér öröklét

EMLÉKTELEN

ott áll magában teste nélkül
forog magában lelke nélkül
az álom tüze nem varázslat
az állandóság olvadása
változó örökmívű mása
az álom közege a rózsza
a tükörszirmú pillanat
szeszélye ismeretlen párlat
emlékfelejtő hullatása
a fénybarlangba ütközik
és visszaverve újra ébred
a barlang minden hangja más
az álom minden mélyben eljön
a rózsatőnek nincs halála
végtelen évszakforgatás
gyökérben ringó hallgatása
vad északra csavarodás
a védtelennek nincs határa
csupán a véges végtelen
a végesvégtelenbe zárva
minden álom emléktelen

A RÓZSA MAGVA

a rózsza magva még szebb mint a szirma
szemében nyílnak ki az égi formák
a szóban leheletnyi titka hallgat
szemhéj rejt szívárványt minden éjjel
zenék vonulnak ujjhegye szünetjelével
tevék vágatnak át vak álmodáson
nagy púpjukat hagyják lidércnyomásnak
felejteni robotra rest a nappal
szeretni megtanulva szenvedését
egy sötét óra mennyi fényt eléget
ragaszkodik a nincs igézetéhez
mert lenni kell a csöndburkolta vannak
a rózsza magva annak már azért szebb
mert boldogulni élve nővekvés
s a körvonalba áramot vezetve
a megfejtés kigyúl ha elfeledte

KOGUTOWICZ NÉLKÜL

barangolásaink ismeretlen útján
angyal sem húzhat fénylő fonalat
negyven csavargó dolmen oszlop
jelzi nem láthatóan boldog
föld alatt fölötte füstfény rőt bozóttüzek
de nem is ez volt a sors betűzhetetlen
magasabban az égőáldozat

barangolásainkról nincs tűzrajzi térkép
de lesznek minden égben új zenék
lengő hangtornyok néma muzsikája
annak csak és ott lesz hallható
ki járn tudja utunk mit mi járunk
és jel nélkül is követve spirálunk
felgyúl szemében a szikra és a szó

TOLEDO LÁTKÉPE A TÉRKÉPEL

múlандóságunk semmit sem fakult
csak nem a spektrum hanem hangszinek
a partitúra évszakos csodája
átmenteni oktávok álma fára

egész ha rezdül toledo egén
vihár után greco koreográfiája
átnyúl a légkörünk másik felén
csak hallani a vásznak suhogását

míg nőnek ívben végtelen karok
a szem kinyílik tér kép rajzba csukva
halálon túl a mozdulatzenén

a csönd füttyül fülünkben arcra bukva
hallgatja minden óra ámuló angyalok
hogyan törünk át a sors ellenszelén

MARIANNE

kontúrjaidból hogy kiléptél
szemek mosódnak a világba
kristályon át a fénytörés
új kép a szívben menthetetlen
a végérvényes látomás
keréketört emlékezések
kifutnak minden vakkeretből
nincs az öröknek állomása
ragyogás oltja szobrodat
az állókép elgázolása
minden rezzenő pillanatban
új testvérlétedet szüli
és így kísér a láthatatlan
ki itt él s holtát mímeli

A HALÁL MARGÓJÁRA

„a szellemi test támad fel”

Pál 1. Kor. 15.44

hol vagy akiért sírok szellemi testfő?
álom helyett ólom száll le szememre
két követ mozdítgat hajnalonta a szemhéj
gólyalábon indul a reggel nyújtja a nyakát
hatalmas fénynyaláb hatol be
néma zugokba
romos szegletek mögött
hol van a szentély?
még mikor láttalak szállni sötétben
szárnyak nélküli árnyék nélküli
szakasztott életű vakfehér mása
a létnek
szememben tüskékkel indulok útra
nem látomás sem hallomás
emléknek se el nem fogadlak
se égne se földnek
míg élek nem adlak
inkább a kékek inkább a zöldnek
nyílik már a hajnali szemhéj
tővisét kitépve
mandorla alakban
hurcollak szívemben
úgy élsz már hogy ki se mondlak
ott van a szentély hol nem fed
el többé éje a jajnak

a belső alak

életünk isten szabadalma
egy fogószél amikor felkapott
porszem befújva napszemedbe
megláttam belső alakod
formáztam volna már magamra
aki kezdettől keresem
edényként szilárdul a forma
benne izzik mi eleven
mire kiforr végső vonása
bár nem lehetek semmi másod –
a homlokodban lakhatás
amit egy szó a szívbe ásott
a végenincs maradhatás
lehetnék tükörolvasásod
a szüntelen emlékezet
benned kiforrva elevenné
jelened formázott ilyenné
ki végtelenbe érkezett
nevem két vesszeje csak visszfény
neveden hordott ékezet